

Helsingin Pitkäourin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2020

Sisällys

1 Suunnitelman valmistelu.....	2
2 Alueen sijainti ja rajausta	2
3 Alueen luonnonolot ja erityisarvot	2
3.1 Luontotyypit ja kasvillisuus.....	2
3.2 Linnusto	3
4 Alueen käyttö	4
5 Uhkatekijät	5
6 Tavoitteet ja toimenpiteet	5
6.1 Maihinnousu- ja liikkumiskielto	6
6.2 Kurtturuusun torjunta	6
6.3 Pienpetojen pyynti	8
6.4 Luvattomien asumusten ja nuotiopaikkojen purkaminen.....	8
6.5 Lintusuojien rakentaminen.....	9
7 Kustannusarvio	9
7.1 Kertaluonteiset toimenpiteet	9
7.2 Ylläpito.....	9
8 Vaikutukset.....	10
8.1 Luontovaikutukset.....	10
8.2 Vaikutukset alueen käyttöön	10
9 Seuranta	10
Lähteet	11

Helsingin kaupunki, ympäristöpalvelut

9.11.2020

1 Suunnitelman valmistelu

Hoito- ja käyttösuunnitelma valmisteltiin Pitkäourin luonnonsuojelun perustamisesityksen laatimisen yhteydessä syksyllä 2020. Suunnitelma valmisteltiin Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen omana työnä. Valmistelusta vastasi ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö.

Suunnitelmaa varten hankittiin alueesta uusimmat lintujen pesimätiedot ja luodolla tehtiin kesällä 2020 kasvillisuuskarttoitus, jossa kartoitettiin myös haitallisten vieraskasvilajien esiintyminen sekä havainnoitiin ihmisvaikutuksia (Helsingin kaupunki 2020).

Työtä varten ei perustettu erikseen ohjausryhmää, mutta sen teossa tehtiin yhteistyötä kaupungin ja Staran asiantuntijoiden kanssa. Suunnitelman kirjoitti ympäristötarkastaja Jere Salminen. Ympäristötarkastaja Raimo Pakarinen osallistui lintutietojen koostamiseen. Suunnitelmaa kommentoivat projektipäällikkö Päivi Islander ylläpitopalvelujen viheralueet -yksiköstä ja luontoasiantuntija Tuuli Ylikotila kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluiden puisto- ja viheraluesuunnittelu -yksiköstä, sekä Antti Helakallio ja Antti J. Rautiainen Staran ympäristöhoitoyksiköstä.

2 Alueen sijainti ja rajaus

Pitkäouri sijaitsee Helsingin sisä- ja ulkosaariston rajan vaiheilla noin kolme kilometriä Kaivopuistosta etelään ja kaksi kilometriä Vallisaaresta lounaaseen (karttakuva). Pitkäourin lähiluotoja ovat Taulukari, Abrahaminluoto ja Röntty. Pitkäourin pinta-ala on 2,0 hehtaaria.

Maa-alueen lisäksi rauhoitetaan lintujen pesimäajaksi 50 metriä leveä vyöhyke ympäröivää vesialuetta. Perustettavan luonnonsuojelun pinta-ala on yhteensä 7,6 ha. Alueen sijainti on esitetty kuvassa 1 ja rajaus kuvassa 2.

3 Alueen luonnonolot ja erityisarvot

3.1 Luontotyytit ja kasvillisuus

Noin puolet Pitkäourin pinta-alasta on avokalliota ja puolet hiekka- tai sorapohjaisia luontotyyppisiä. Luotoa halkoo itä-länsisuunnassa somerikosta muodostunut harjanne, jonka reunamilla on myös hiekkamaata. Muu irtain maa-aines luodolla on raekooltaan sekalaista kivikkoa. Luodolla on melko runsaasti pieniä kalliolammikoita. Rantakalliot laskevat loivasti veteen ja luotoa ympäröivät pääasiassa kivikkoiset matalikot. Pääluodon lounaispuolella sijaitsee pieni erillinen luoto. Alueella tavataan luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaan erittäin uhanalaista (EN) luontotyyppiä Itämeren hiekkarannat, vaarantunutta (VU) luontotyyppiä Itämeren luontaiset epilitoraalikedot ja silmälläpidettävää (NT) luontotyyppiä Itämeren kivikkoiset niittyraivat. Pitkäourin etelärannan rantaniitty on suojeltu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisena luontotyyppinä merenrantaniitty.

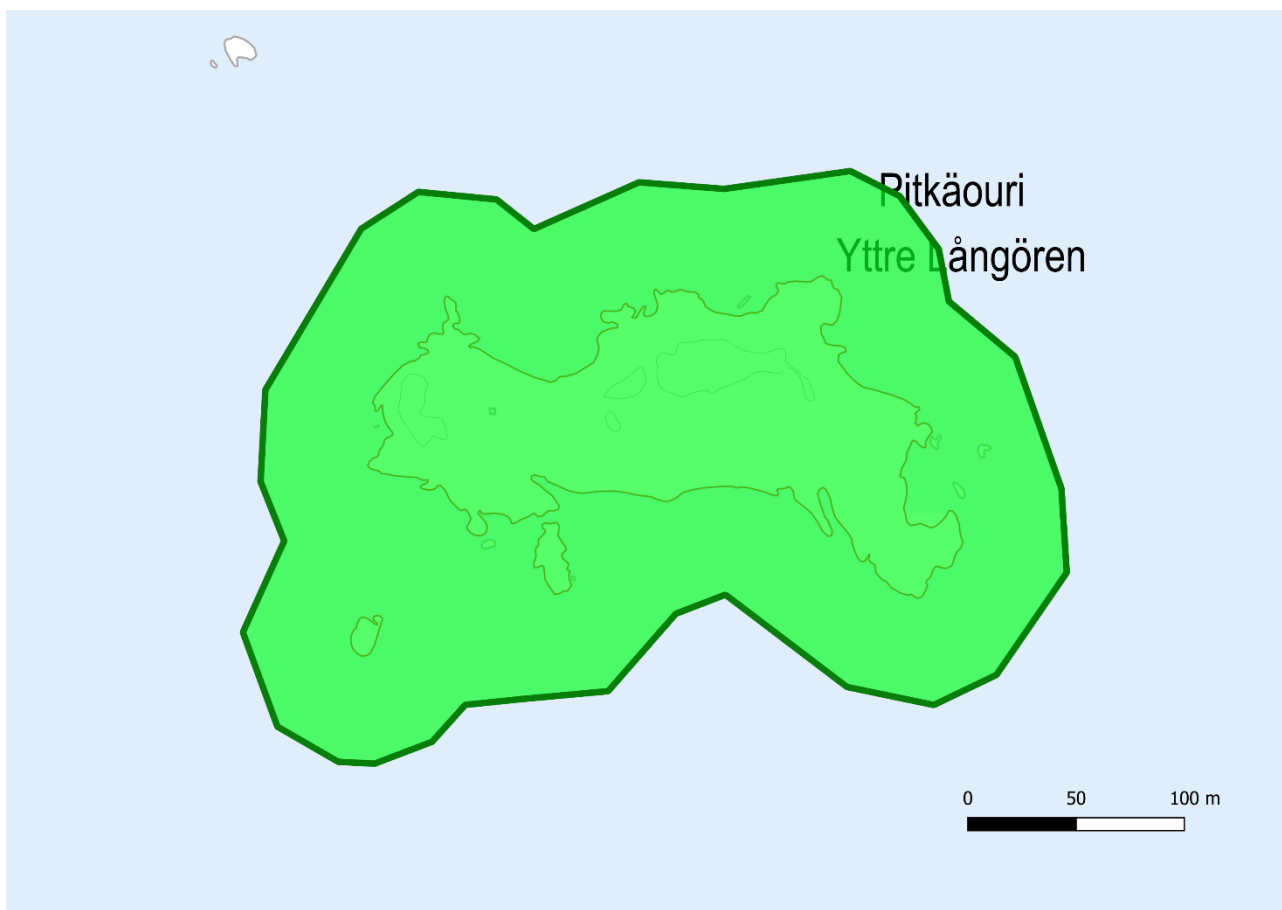
Kuva 1. Pitkäourin sijainti. Pohjakartta: opaskartta, © Helsingin kaupunki, kaupunkimittausspalvelut.

Pitkäourin kasvillisuus on luodon kokoon nähden monimuotoista. Alueelta tunnetaan vähän yli sata putkilokasvilajia, ja se kuuluu Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä arvokkaiden kasvikohteiden ensimmäiseen arvoluokkaan. Kasviston rikkaus johtuu erilaisten kasvupaikkojen ja luontotyyppien monipuolisuudesta sekä lintujen lannoitusvaikutuksesta. Luodolla tavataan sekä korkea- että matalakasvuista rantaniittyä, sora- ja hiekkarantojen kasvillisuutta, ketoja sekä nummea. Maasto on pääasiassa avointa tai matalan pensaikon vallitsemaa, mutta saaren keski- ja länsiosassa esiintyy myös puuryhmiä. Kasvillisuudessa vallitsevat suurella osuudella luodosta tiheät haitallisen vieraslajin, kurturuusun (*Rosa rugosa*) muodostamat pensaikot.

Huomionarvoisia merenrantaniittyjen ja ketojen kasvilajeja Pitkäourilla ovat erityisesti silmälläpidettävä pikkusappi (*Centaurium pulchellum*), harvinaiset tahma-ailakki (*Silene viscosa*) ja niittyheinäkaura (*Arrhenatherum elatius*) sekä isosappi (*Centaurium littorale*). Lisäksi luodon kasvistoon kuuluvat muiden muassa tyyppilliset merenrantasomerikoiden ja hiekkarantojen tyyppilliset kasvit, euroopanmerikaali (*Crambe maritima*), merisinappi (*Cakile maritima*) ja värimorsinko (*Isatis tinctoria*).

3.2 Linnusto

Alueen pesimälinnustosta ja sen muutoksista on saatavilla varsin tarkkaa tietoa, sillä luodolla pesivien lintujen parimääristä on olemassa seuranta-aineistoa pitkältä aikaväliltä (M. Luostarinen, R. Yrjölä). Linnusto on monipuolinen ja sisältää uhanalaisia lajeja. Luoto on Helsingin luontotietojärjestelmässä ensimmäisen arvoluokan tärkeä lintualue.

Kuva 2. Perustettavan luonnonsuojelualan rajaus. Pohjakartta: kiinteistökartta, © Helsingin kaupunki, kaupunkimittausspalvelut.

Eryyisesti tiirat ja erittäin uhanalainen (EN) haahka (*Somateria mollissima*) pesivät luodolla runsaina. Haahkojen pesivien parimäärä on vaihdellut viimeisen kymmenen vuoden aikana välillä noin 20–80. Korkeimmat määrät on laskettu viime vuosina. Kalatiiroista (*Sterna hirundo*) ja lapintiirroista (*S. paradisaea*) koostuvan tiirakolonian pesintöjen määrä on vaihdellut pitkään noin 40–50 välillä. Muita runsaslukuisia pitkäaikaisia pesijöitä luodolla ovat olleet kalalokki (*Larus canus*) (25 paria vuonna 2020) ja valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) (30 paria vuonna 2020). Uhanalaisuuden perusteella merkittäviä toistuvasti, mutta ainakin viime vuosina vähälukuisina luodolla pesineitä lajeja, ovat erittäin uhanalaiset tukkasotka (*Aythya fuligula*) ja selkälokki (*Larus fuscus*), vaarantuneet (VU) pilkkasiipi (*Melanitta fusca*), harmaalokki (*Larus argentatus*) ja merilokki (*L. marinus*) sekä silmälläpidettävät tukkakoskelo (*Mergus serrator*) ja punajalkaviklo (*Tringa totanus*). Takavuosilta tunnetaan useita erittäin uhanalaisen karikukon (*Arenaria interpres*) pesintöjä. Lisäksi tylli (*Charadrius hiaticula*) ja räyskä (*Hydroprogne caspia*) ovat erikseen mainittavia Pitkäourin pesimälajeja.

4 Alueen käyttö

Pitkäouri on suosittu ulkoilukohde. Se on ollut niin sanottu jokamiessaari eli saari, jossa ei ole virkistyspalveluja Helsingin kaupungin toimesta. Kaupunki on pyrkinyt rajoittamaan ulkoilukäyttöä sallimalla ainoastaan maihinnousun alueelle. Tästä huolimatta luodolla on kaksi pitkäaikaiseen oleskeluun rakennettua, luvatonta asumusta.

Aluetta käytetään kalastukseen. Kaupungin verkkosivuilla luoto mainitaan heittouisteluun sopivana alueena. Lisäksi alueella on merkitystä lintujen tarkkailu- ja seurantakohteena.

Luodon länsirannalle ulottuu Helsingin kaupungin rajaama tuhkan sirotusalue, jolle vainajan tuhka voidaan sirotella ilman erillistä maanomistajan lupaa.

5 Uhkatekijät

Ulkoilijoiden mairinnousu Pitkäouriin heikentää todennäköisesti lintujen pesimätulosta. Luodon käyttö pitkäaikaiseen asumiseen on haitallista pesiville linnuille.

Myös veneily ja vesiskootterilla ajo liian lähellä luotoa voi häiritä pesimälinnustoa.

Aktiivinen ulkoilukäyttö näkyy maaston kulumisena, erityisesti luodon keskiosien somerikoilla ja nummella sekä pohjoisrannan hietikolla.

Pitkäouri on paikoin roskaantunut. Kesällä 2020 roskia, muun muassa rakentamiseen käytettyjä materiaaleja, löytyi eniten asumusten läheltä.

Kurturuus on heikentänyt jo pitkään Pitkäourin kasvillisuutta ja uhkaa tukahduttaa osan arvokkaimmista kasviesiintymistä. Ruusupensaikko lienee syynä uhanalaisen keltamataran (*Galium verum*) häviämiseen luodolta (Helsingin kaupunki 2020).

Kurturuusupensaikko on ehtinyt vallata suurimman osan luodon somerikoista ja supistanut myös merkittävästi kotojen pinta-alaa. Yhtenäiset kurturuusupensaikot kattavat yhteensä noin 12 % koko luodon pinta-alasta. Ruusukasvustojen osuus sille mahdollisista kasvupaikoista on jo 28 %. Pitemmällä aikavälillä kurturuus todennäköisesti valtaa kauttaaltaan somerikot, kedot ja nummet, jos sitä ei torjuta aktiivisesti. Kurturuusun vaikutus linnustoon on kahtalainen; se voi vähentää paljaalla maalla pesivien lajien sopivaa pesimäympäristöä, mutta toisaalta se tarjoaa suojaa uhanalaiselle haahkalle ja muille vesilinnuille muun muassa merikotkan (*Haliaeetus albicilla*) saalistukselta.

Minkki (*Neovison vison*) ja supikoira (*Nyctereutes procyonoides*) uhkaavat Pitkäourilla pesivää linnustoa. Erityisesti minkki saa aikaan merkittävää tuhoa linnunpesissä luodolle päästessään. Kotimaisista lajeista myös kettu (*Vulpes vulpes*) on mahdollinen lintujen saalistaja luodolla.

Merikotkan voimakkaasti kasvanut kanta on yleinen uhka lintuluotojen ja samalla myös Pitkäourin pesimälinnustolle. Merikotkan runsastuminen on ylittänyt suojelutavoitteet ainakin osittain tarpeettoman ruokinnan ja keinopesien rakentamisen seurauksena.

6 Tavoitteet ja toimenpiteet

Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteita ovat kohteen linnustollisen ja kasvistollisen arvon säilyttäminen. Lisäksi tavoitteena on luodon luontotyyppien luonnontilaisuuden parantaminen. Molempiin tavoitteisiin pyritään pääasiassa toteuttamalla alueen suojelu ja lisäksi torjumalla haitallisia vieraslajeja. Hoito- ja käyttösuunnitelma päivitetään tarvittaessa kymmenen vuoden välein.

Luontoarvojen turvaamiseksi tarvittavat toimenpiteet ovat:

1. Mairinnousun ja lähestymisen kieltäminen lintujen pesimäajaksi (1.4.–15.8.)
2. Kurturuusun torjunta
3. Haitallisten pienpetojen pyynti
4. Luvattomien asumusten ja nuotiopaikkojen purkaminen
5. Lintusuojien rakentaminen

Kuva 3. Luonnonsuojelulain perusteella rajattu luontotyyppi, Pitkäourin merenrantaniitty. Kasvillisuus on niityllä vyöhykkeistä. Kuva: Jere Salminen.

6.1 Maihinnousu- ja liikkumiskielto

Maihinnousua ja liian lähellä luotoa liikkumista rajoitetaan perustamalla Pitkäouriin luonnonsuojelualue. Itse luodon lisäksi sen ympäriltä rauhoitetaan lintujen pesimäajaksi 50 metrin levyinen vyöhyke. Yleisesti lintuluotojen suojelussa käytettyä 25 metrin suojavyöhykettä leveämpi vyöhyke on hyödyllinen ainakin äänekkäimpien vesillä liikkumisen muotojen haittojen vähentämiseksi. Luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen luodolle pystytään ainakin kaksi rauhoituksesta tiedottavaa taulua.

Rauhoituksen lisäksi tarvittaisiin myös säännöllistä luonnonsuojelualueen valvontaa. Toistaiseksi kaupungilla ei ole kuitenkaan käytössään saaristossa liikkuvaa luontovalvojaa.

6.2 Kurturuusun torjunta

Kurturuusun hävittäminen Pitkäourilta ei ole tunnetuilla ja käyttökelpoisilla torjuntamenetelmillä mahdollista. Lajin leviämisen estäminen on realistinen torjunnan tavoite. Pensaikkojen hävittäminen on mahdollista vain kaivamalla pensaat ylös juurineen tai myrkyttämällä. Laajalti toteutettuina näihin toimenpiteisiin liittyy liikaa riskejä, kuten luontotyyppien ja geologisen muodostuman muuttuminen osin huonompilaatuisiksi ja aineiden haitalliset vaikutukset vesieliöihin. Laajojen kasvustojen kaivaminen vaatisi konevoimaa ja näin ollen siitä aiheutuisi myös koneiston kuljetuskustannuksia. Kaivinkonetta on aiheellista käyttää silloin, jos muut torjuntakeinot ovat epäonnistuneet, ja arvokkaita luontotyyppisiä ja monimuotoista kasvillisuutta on jäljellä enää hyvin niukalti. Yksittäisiä pensaita on mahdollista poistaa juurineen kitkemällä.

Kuva 4. Pitkäourin heinänummea. Taustalla vasemmalla luvaton kivistä ja pressuista rakennettu sauna.

Torjuntatoimenpiteet on ajoitettava loppukesään, jotta ne eivät häiritsisi lintujen pesintää. Tämä heikentää käyttökelpoisten torjuntamenetelmien tehoa. Ensisijainen ja kiireellinen toimenpide on pensaiden leikkuu alas. Leikkuu on tärkeää tehdä ennen kuin marjat ja samalla siemenet kypsyvät. Raivausjäte kuljetetaan heti pois paikan päältä ja toimitetaan jäteasemalle. Kasvimateriaalia kertyy leikkuun jäljiltä suuria määriä, eikä sitä pitäisi jättää edes väliaikaisesti aallokelle ja tuulelle alttiiksi. Arvokkaiden kasviesiintymien vahingoittumista on varottava.

Kurturuusun torjunta aloitettiin Pitkäourilla vuonna 2020, jolloin pensaita käsiteltiin noin 1200 neliömetrin laajuudella eli noin puolella luodon yhtenäisten ruusupensaikkojen pinta-alasta. Torjuntaa jatketaan mahdollisimman pian tavoitteena kaikkien pensaikkojen leikkuu alas. Pensaiden leikkuu täytyy toistaa aluksi useana vuonna peräkkäin, ja on suositeltavaa tehdä se useammin kuin kerran vuodessa. Lisäksi vesojen ja siementaimien kitkemistä täytyy todennäköisesti jatkaa monta, arviolta ainakin viisi vuotta, koska laajat pensaikot heikkenevät hitaasti ja uusia taimia itää siemenistä useita vuosia. Viiden vuoden kuluessa kasvustojen voidaan odottaa heikentyvän siinä määrin, että hoitovälejä voidaan pidentää.

Luonnonsuojelulain perusteella rajattu merenrantaniitty ei ole muuttunut eikä supistunut merkittävästi kurturuusun vaikutuksesta, joten sillä ei ole mainittavaa hoitotarvetta.

Kurturuusun biologinen torjunta patogeenin, kuten lahottajasienen avulla, on mahdollinen tulevaisuuden ratkaisu kurturuusongelmaan. Menetelmää ei ole toistaiseksi testattu Suomessa, joten sen käyttökelpoisuudesta ei ole riittävästi tietoa. Jos lahottajan käytöstä saadaan hyviä kokemuksia, sitä kannattaa käyttää Pitkäourilla.

Kuva 5. Kurtturuusu valloittamassa niittyä. Kuva: Jere Salminen

Tarvittaessa voidaan torjua muitakin haitallisia vieraskasvilajeja. Toistaiseksi muita selvästi haitallisia esiintymiä kuin kurtturuusuupensaas, ei tavata alueella.

Kurtturuusun ja muiden vieraskasvilajien torjunnasta vastaa ylläpitopalveluiden viheralueet-yksikkö, joka tilaa työn urakoitsijalta. Urakoitsijan työtä voidaan täydentää talkotoiminnalla.

6.3 Pienpetojen pyynti

Minkin ja supikoiran linnustolle aiheuttamaa haittaa vähennetään pyytämällä niitä säännöllisesti aktiivisesti metsästäen ja loukuilla. Pienpetojen pyynti aloitetaan heti, kun tarvetta ilmenee. Työ toteutetaan vain kaupungin valtuuttamien, alan käytännöt tuntevien ammattilaisten toimesta.

Vastuutaho on ylläpitopalvelut tai ympäristöpalvelut ja toteuttaja Stara tai muu asiantuntijataho. Toistaiseksi kaupungin ylläpitopalvelujen viheralueet-yksikkö on tilannut pienpetojen pyynnit.

6.4 Luvattomien asumusten ja nuotiopaikkojen purkaminen

Pitkäourille rakennettu maja ja sauna puretaan ensi tilassa. Myös nuotiopaikat poistetaan. Luodolle tuodut rakennusmateriaalit täytyy kuljettaa pois luodolta. Sauna on rakennettu osittain kivistä. Kivet levitetään maastoon niin, että niiden sijainti ei muistuta aiemmasta rakenteesta. Toimenpiteestä vastaa ylläpitopalveluiden viheralueet-yksikkö ja toteutuksesta urakoitsija.

6.5 Lintusuojien rakentaminen

Vesilintujen, erityisesti luodolla runsaana pesivän haahkan pesintäolosuhteet heikentyvät todennäköisesti kurturuusun torjunnan myötä. Ruusupensaat suojaavat vesilintuja petolinnuilta. Niitä korvaamaan on tarvetta rakentaa vesilinnuille, erityisesti haahkoille suojia petolintujen, varsinkin merikotkan lisääntyvän saalistuksen myötä.

Suojia tuodaan Pitkäouriin sen jälkeen, kun kurturuusun kasvu on saatu heikentymään suurimmalla osuudella yhtenäisistä pensaikoista. Toiminta sopii vapaaehtoistyöksi, ja sopivia toimijoita ovat esimerkiksi lintutieteelliset yhdistykset. Ympäristöpalvelujen lintuasiantuntijat suunnittelevat, tarvittaessa yhdessä ulkopuolisen toteuttajan kanssa, toteutuksen ja ohjaavat toimintaa. Rakenteet ja niiden asennus voidaan myös tilata urakoitsijalta. Tilaustyöstä vastaa ylläpitopalveluiden viheralueet-yksikkö

Lintusuojien asennuksessa on huomioitava arvokkaat kasviesiintymät.

7 Kustannusarvio

7.1 Kertaluonteiset toimenpiteet

- Kieltotaulujen valmistus ja asentaminen: yhteensä 1 000 €
- Luvattomien rakenteiden ja nuotiopaikkojen purku: 10 000 €
- Lintusuojien rakentaminen ja asennus: 1000 €

Lintusuojia on tarpeen uusia aika ajoin.

7.2 Ylläpito

Kurturuusun taltuttamiseen on suunnattava alkuvaiheessa runsaasti resursseja, jotta torjunnassa päästään myöhemmin vähemmällä panostuksella. Ainakin kolmen ensimmäisen vuoden aikana on syytä varautua suuruusluokaltaan kymmenien tuhansien eurojen kustannuksiin. Kustannuksia syntyy useasta eri työvaiheesta: pensaiden leikkuu ja kitkeminen, kasvijätteen poiskuljetus ja toimittaminen jäteasemalle. Kustannukset riippuvat paljolti siitä, miten paljon pensaita pyritään kitkemään juurineen, ja miten hyvin toimenpiteet tehoavat.

Arvio kurturuusun kustannuksista kymmenen vuoden jaksolle:

- 1. vuosi: 40 000 €
- 2.–3. vuosi: 10 000–30 000 € / vuosi
- 4.–5. vuosi: 5 000–10 000 € / vuosi
- 6.–10. vuosi: 1 000–5 000 € / vuosi

Haitallisten pienpetojen pyynnin vuosittaiset kustannukset ovat todennäköisesti enimmillään tuhat euroa.

Maihinnousukieltoa pitäisi valvoa laajalti Helsingin saaristossa. Kohdekohtaisia kustannuksia ei ole mielekästä arvioida.

8 Vaikutukset

8.1 Luontovaikutukset

Pitkäourin luonnonsuojelualueen perustaminen turvaa linnuille paremmat pesimäolosuhteet vähentämällä pesimäaikaista häirintää. Maihinnousun väheneminen ehkäisee liiallista kasvillisuuden kulumista.

Kurturuusun torjunnalla turvataan luontotyyppien ja kasvillisuuden säilyminen. Toimenpiteet heikentävät vesilintujen pesintätulosta. Lintusuojien avulla korvataan torjunnasta vesilinnuille koituvaa haittaa.

Pienpetojen pyynnillä voidaan parantaa lintujen pesimätulosta. Pyyntiä täytyy tehdä lintujen pesimäaikana, joten siitä koituu lyhytaikaista häiriötä linnuille. Pynnin hyöty on kuitenkin selvästi haittaa suurempi.

Lähtökohtaisesti suojelu voi ohjata käyttöpainetta lähiluodoille, joille maihinnousua ei ole rajoitettu. Pitkäouri ja sen lähellä sijaitsevat Taulukari ja Abrahaminluoto kuuluvat kaikki FINIBA-alueeseen ”Helsingin edustan luodot” (<https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/>), mutta Pitkäouri on näistä kolmesta ainoa, jolle ollaan perustamassa luonnonsuojelualue. Abrahaminluodon etelärannalta on todettu myös Helsingissä uhanalaisen harmaakynsimön (*Draba incana*) kasvupaikka (Helsingin luontotietojärjestelmä, Arvokkaat kasvikohteet). Kasviesiintymän nykytilasta ei ole tietoa. Pitkäourin suojelu voi lisätä virkistyskäytön haittavaikutuksia linnustoltaan ja kasvistoltaan vähemmän arvokkailla Taulukarilla ja Abrahaminluodolla.

8.2 Vaikutukset alueen käyttöön

Suojelu estää veneilijöiden ja melojen maihinnousun luodolle suureksi osaksi vilkkainta vesillä liikkumisen aikaa, mutta ei haittaa kulkua lähiluodoille. Rantautuminen on edelleen sallittua vesillä liikkujille kaikilla lähimmillä luodoilla (Taulukari, Abrahaminluoto ja Rännty). Perustettavan luonnonsuojelualueen lähistöllä ei ole ylläpidettäviä väyliä.

Pitkäourin suojelu rajoittaa kalastusta, mutta on edelleen luvallista rauhoitusajan ulkopuolella (16.8.–31.3.). Kaupungin verkkosivujen mukaan muita heittouisteluun sopivia kohteita lähistöllä ovat Taulukari ja Abrahaminluoto. Hieman kauempana lounaassa Mäntykari on mainittu erityisenä kalastusretkikohteena.

Alueen suojelu rajoittaa tuhkan sirotteluun lintujen pesimäaikana hyvin pienellä osuudella koko sirotteluun varatusta alueesta.

9 Seuranta

Pitkäourin pesimälinnustoa seurataan laskemalla säännöllisesti lintujen parimäärät tai pesinnät luodolta. Seuranta toteutetaan vuosittain. Vastuutaho kaupungilla on ympäristöpalvelujen ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö.

Kurturuusun torjunnan vaikutuksia seurataan toimenpiteiden aloittamisen jälkeen vuosittain samalla kun tehdään torjuntatoimia. Tähän on tarvetta ainakin ensimmäisenä viitenä vuonna. Sen jälkeen, kun vesojen ja siementaimien tuotanto on tyrehtynyt, seurantaa on tarpeen tehdä kahden–kolmen vuoden välein. Kurturuusun tilannetta voidaan seurata myös pienpetojen pyynnin yhteydessä. Vastuutaho on vieraskasvien torjunnasta vastaava eli ylläpitopalveluiden viheralueet-yksikkö.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei ehdoteta erillistä haitallisten pienpetojen ja niiden tekemien tuhojen seurantaa. Havainnot ja pienpedoista tehdään muun muassa lintulaskentojen aikana. Samalla voidaan arvioida

torjuntatoimien vaikutuksia. Vieraspetohavaintoja tehdään myös muun muassa Staran toimeksiantojen ja kaupungin kalastuksenvalvonnan yhteydessä.

Lähteet

BirdLife Suomi: Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA). < <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/> >. Viitattu 6.11.2020.

Luostarinen, M.: Saariston pesimälintujen laskenta-aineistot vuosilta 2010-2013.

Helsingin kaupunki 2020: Helsingin Pitkäourin kasvillisuuskartoitus vuonna 2020.

Helsingin luontotietojärjestelmä: Arvokkaat kasvikohteet. Päivitetty 30.12.2019.

Helsingin luontotietojärjestelmä: FINIBA, Suomen tärkeät linnustoalueet. Päivitetty 18.01.2018

Helsingin luontotietojärjestelmä: Tärkeät lintualueet. Päivitetty 29.6.2020

Helsingin luontotietojärjestelmä: Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyyppit. Päivitetty 29.7.2020.

Yrjölä, R. 2020: Listaus Pitkäourin pesimälinnustolaskentojen tuloksista vuodelta 2020.